

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

Ս. ԹԱԴԷՈՍ ԵՒ Ս. ԲԱՐԴՈՒՂԻՄԷՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼՆԵՐԻ
ՄԱՍՈՒՆՔՆԵՐԻ ՅԱՆՁՆՈՒՄԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆՈՒՄ

Ապրիլի 22ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին ժամանեց մի պատուիրակութիւն Հռոմի Սրբազան Քահանայապետ Յովհաննէս-Պօղոս Երկրորդի կողմից, նախագահութեամբ Արեւելեան Եկեղեցիների Ս. Ժողովի նախագահ կարդինալ Սիլվեստրինիի՝ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին յանձնելու Հայաստան աշխարհի առաջին լուսաւորիչներ Ս. Թադէոս եւ Ս. Բարդուղիմէոս առաքելների մասունքները:

Հռոմից ժամանած պատուիրակութեան մաս էին կազմում Անդրկովկասում Պապական Նուիրակ Եպիսկոպոս Ժան-Պոլ Գոբելը, գերապայծառներ՝ Վարդան Պօղոսեանը (Բրազիլիա), Սթերնը (ԱՄՆ), Ներսէս Արքեպս. Ներսիսեանը (Հայ Կաթողիկոսների առաջնորդ) Հայր Կուլեբրոտին եւ այլ անձինք:

Մայր Տաճարում Վեհափառ Հայրապետի կողքին էին Տ. Յուսիկ, Տ. Ներսէս, Տ. Ոսկան, Տ. Անանիա, Տ. Ասողիկ Սրբազաններն ու Մայր Աթոռի միաբաններն ու ֆահանայ հայրերը:

Պատուիրակութիւնը Քափօրով առաջնորդուեց Մայր տաճար: Մայր տաճարում կրօնական արարողութիւնից յետոյ, յանուն Հռոմի Սրբազան Քահանայապետի, ելոյթով հանդէս եկաւ Կարդինալ Սիլվեստրինին.

«Մեծ պատիւ ունեմ Ձեզ քերելու մուէրը Սրբազան Քահանայապետ Յովհաննէս Պօղոս Բ-ի: Այս մուէրով Սրբազան Քահանայապետը ուզում է արտայայտել իր մեծ սէրը, յարգանքը եւ գնահատանքը Հայ Առաքելական

Եկեղեցւոյ հանդէպ: Առնելով Ս. Աթոռի մշտարմերի գանձարանից Ս. Բարդուղիմէոս եւ Ս. Թադէոս առաքելների մասունքները, մեմֆ յանձնում եմք Ձեզ: Այս երկու առաքելներին Հայ Առաքելական Եկեղեցին մայում է մեծ ուրախութեամբ եւ վստահութեամբ, որովհետեւ մրամք են, որ հիմնեցին Հայ Եկեղեցին:

«Սրբազան Քահանայապետը այս մուէրով ցանկանում է արտայայտել այն մեծ յարգանքը, որ ունի Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ, մանաւանդ Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ հիմնարկութեան հանդէպ: Իր այս մուէրով Հռոմէական Եկեղեցին արտայայտում է իր սէրը եւ յարգանքը, որ հիմնուած է Ս. Պօղոս եւ Ս. Պետրոս Առաքելների փարոզութեամբ հանդէպ Հայ Առաքելական Եկեղեցիին, որ հիմնուած է Ս. Բարդուղիմէոս եւ Ս. Թադէոս Առաքելների փարոզութեամբ: Առաքելները, երբ իրենց փարոզութիւնն էին անում, անշուշտ, ունէին եղբայրասիրութիւն իրար հանդէպ եւ ուզում էին մասն, որ այդ Եկեղեցիները, որ իրենք էին հիմնել, ունենային այդ մոյմ եղբայրասիրութիւնը իրար հանդէպ: Դրա համար, երբ ասում եմք խոյր Եկեղեցիներ, ուզում եմք հասկանալ եւ ասել միեւնոյն Եկեղեցիները, որոնք հիմնուել են Քրիստոսի միեւնոյն առաքելներից: Եւ երկուսիս միեւնոյն առաքելական այս հիմքը ուժեղացնում է մեր կապերը, եւ մեզ միացնում է Քրիստոսին, որ մեզ համար չարչարուեց, մեռաւ եւ յարութիւն առաւ: Այս

Առաքելական հիմքը, որ մենք ունենք մեզ անլի է միացնում Քրիստոսի Ս. Աւետարանին: Դրա համար Սրբազան Քահանայապետը իր այս մուշտով ուզեց արտայայտել կապը քոյր եկեղեցիների միջեւ, որոնք միեւնոյն մատակարարում են: Սրբազան Քահանայապետը՝ Յովհաննէս Պօղոս Բ-ը ինձնից խնդրեց, որ Ձեզ հաղորդեմ իր եղբայրական ողջոյնը եւ սէրը: Նա ամէն օր իր աղօթքներում յիշում է Ձերդ Սրբութիւնը, Հայ եկեղեցին եւ աշխարհի բոլոր եկեղեցիները: Նա աղօթում է ամէն օր որպէս զի այդ եղբայրութիւնը եւ սերտ կապերը, որ մենք ունենք իրար հանդէպ օրէցօր անլի գօրանայ եւ կարողանամք մի օր իրականացնել Յիսուս Քրիստոսի աղօթքը միութեան մկատմամբ: Եւ աղօթում է մաեւ, որ քոյր եկեղեցիները իրար հետ աշխատակցելով կարողանան հասցնել ամբողջ աշխարհին Յիսուս Քրիստոսի Աւետարանը, մաեւ այն մարդկանց, ովքեր դեռեւս չեն լսել Յիսուս Քրիստոսի մասին:

«Սրբազան Քահանայապետը աղօթում է մաեւ հայ ազգի համար, որ շատ-շատ չարչարուեց իր պատմութեան ընթացքին: Եւ աղօթում է մաեւ, որ հայ ազգը ապրի խաղաղ, որի համար այդքան պայքարեց:

«Թող Աստուած Ձերդ Սրբութեանը շնորհի երկար կեանք, առողջութիւն, որպէս զի շարունակէք ձեր առաքելութիւնը: Եւ Թող Աստուած շնորհի տայ մեզ, որ երկու քոյր եկեղեցիները իրար հետ անլի մօտ կերպով աշխատեն տարածել Աստուծոյ խօսքը: Եւ Թող երկու Առաքելները՝ Թադէոսն ու Բարդուղիմէոսը օգնեն մեզ, որպէս զի կարողանանք իրականացնել մեր առաքելութիւնները: Թող Աստուծոյ կամքը լինի»:

Յաւարտ իր խօսքի, Կարդինալ

Սիլվեստրինին Վեհափառ Հայրապետին յանձնեց առաքելների մատուցմանը, ինչպէս մաեւ՝ մատուցմանը հաւաստող վկայագրերը:

Պատասխան խօսքով հանդէս եկաւ Վեհափառ Հայրապետը:

«Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը իր կեանքի մանապատմական օրերից մէկն է ապրում այսօր: Իսկապէս պատմական է այս պահը, երբ հեռու Հոռմից Սրբազան Պապը ուղարկում է մի պատուիրակութիւն իր գլուխ ունենալով Կարդինալ Սիլվեստրինին եւ ուրիշ հոգեւորականներ, բերելու համար մեզ բոլորիս Սրբազան Պապի օրհնութիւնն ու ամենաբարի մաղթամանները, որի մասին մենք յուզումով լսեցինք Կարդինալ Սիլվեստրինիի խօսքերից: Մենք իրապէս զգացուած եւ շնորհակալ ենք այս բարի, եղբայրական եւ քրիստոնէական իսկական զգացմունքների համար հանդէպ մեր փոքր եւ տառապեալ եկեղեցին:

«Թոյլ տուէք իմ զգացումը արտայայտել մաեւ այս պահին: Երկրորդ անգամ լինելով իմ կեանքում միայն պատմական պահ եմ ապրում, երբ դէմ յանդիման եմ գտնում պատմական մեծ կենտրոնին քրիստոնէական Հոռմին եւ մեր Քահանայապետին, ինչպէս այդ տեղի ունեցաւ իմ առաջին այցելութեան առիթով Հոռմ՝ Պօղոս Զ. Պապի օրերին: Ամմտոնալի պահեր ապրեցինք մենք այն ատեն Հոռմում՝ Սուրբ Պետրոս Տաճարում եւ Սիմոնեան մատուռում միատեղ աղօթքներով եւ միատեղ մեր զգացմունքների փոխանակումով: Եւ ահա փառք եմ տալիս Աստուծոյ Ամենակալին, որ եւ կրկին ապրում եմ այդ զգացմունքները, այս անգամ Մար Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, Պապական մուրաքի եւ Կարդինալ Սիլվեստրինիի մերկայութեամբ: Եւ կարծում եմ չեմ սխալուի եթէ ասեմ, որ այս այցելութիւնը, եւ մեր

հանդիպումը, եւ բարի ողջոյնները Սրբազան Պապի ոչ միայն սովորական իմաստով քրիստոնէական եղբայրութեան զգացումներ են, այլ մաքու իսկական հաղորդակցութիւն քրիստոնէական իսկական իմաստով մեր միջեւ եւ մեր եկեղեցիներին միջեւ:

Մեր այս հանդիպումը առաւել պատմական նշանակութիւն է ստանում այն նուէրներով, որ ներկայացրեց Կարդինալ Սիլվեստրինին Հռոմի Սրբազան Պապի անունով՝ Սուրբ Թադէոսի եւ Սուրբ Բարդուղիմէոսի մասունքները զգուշութեամբ եւ ապահով պահուած Հռոմում, եւ այսօր նրանք գալիս են իրենց հայրենիքում մի տեսակ հանգչելու այն հողի վրայ, որտեղ իրենք դարեր առաջ Քրիստոսի Լոյսը սկսեցին առաջին անգամ տարածել Հայոց աշխարհի մէջ: Այս առիթով եւ զգում եմ եւ վկայութիւնն եմ բերում իմ, որ այս յիշատակները, ինչպիսին են Սուրբ Թադէոսի եւ Սուրբ Բարդուղիմէոսի մասունքները, որոնք բերուեցին այստեղ, մեզ միացնում են իսկապէս իբրեւ Քրիստոսի ծառայող եւ Քրիստոսի փառաբանող ժողովուրդներ:

«Նրբեմն պատահում է, որ մենք մեր առօրեայ գործերի մէջ մխրճուած մոռանում ենք որոշ նշմարտութիւններ: Մոռանում ենք, որ մոյն անդամներն ենք:

«Զերդ Գերագանցութիւն Կարդինալ Սիլվեստրինի, ընդունեցէ՛ք մեր խորին շնորհակալութիւնն այս քանկագին յիշատակների համար՝ մասունքները մեր

երկու Առաքեալների, որոնք դուք յանձնեցիք Նորին Սուրբ Օծութիւն Սրբազան Պապի անունով: Զեր խօսքի մէջ, Զերդ Գերագանցութիւն, յիշեցիք, որ Սրբազան Պապը յաճախ իր աղօթքներում յիշում է մաքու մեր եկեղեցին եւ մեր ժողովուրդը:

«Իսկապէս մեր եկեղեցին եւ մեր ժողովուրդը, մանաւանդ այս օրերին, կարիք ունի Սրբազան Պապի աղօթքներին: Մեր ժողովուրդը իր պատմութեան ամենածանր շրջաններից մէկն է ապրում: Գրեթէ ամէն օր, ամէն ժամ մահատակում են հայ հերոսամարտիկները յանուն ազատութեան, արդարութեան եւ յանուն քրիստոսի: Ահա թէ ինչո՞ւ իսկապէս մեզ համար խորապէս մխիթարական է, որ Սրբազան Պապը չի մոռանում մաքու մեզ: Իր աղօթքներում ո՛չ միայն յիշում, այլ մաքու մաղթում է, որ հայ ժողովրդի Ղարաբաղեան արդար դատը յաջողութեամբ ի կատար ածուի եւ հայ ժողովուրդը գտնի իր բնականոն եւ խաղաղ կեանքը:

«Մաղթում եմ Զեզ բարի ճանապարհ: Վստահ եմ, որ Դուք եւս տպաւորուեցիք այս հանդիպումով եւ Դուք եւս չպիտի մոռանաք մեզ ինչպէս մաքու մենք՝ Զեզ:

«Եւ տարէ՛ք Զեզ հետ Աստուծոյ օրհնութիւնը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից»:

Յաւարտ արարողութեան վեհարանի ընդունելութիւնների դահլիճում տեղի ունեցաւ ջերմ հիւրասիրութիւն:

ԳԻԻԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ
Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ